

vel semmiféle mesterséghez nem értett, New Yorkban különféle alkalmi munkákból igyekezett megélni. Közben kitanulta a szabómesterséget, feleségül vett egy emigráns német családból való hölgyet, és családi szabóságot nyitott. Miután cége megerősödött, egy, majd több alkalmazottal dolgozott. A polgárháború kitörésekor a már jól menő vállalkozást családjára hagyta, és csatlakozott az északiakhoz.

A polgárháború kitörése Bostonban érte. A különbségről híres Frémont tábornok, az északiak fővezére, az őrnaggyá kinevezett, majd hamarosan alezredessé előléptetett egykori huszártiszttel bízta meg nagyszámú személyes testőrsége megszervezésével. Zágonyi készséggel vállalta a megtisztelő feladatot. Am a fényűzés miatt zúgolódó közvélemény nyomására Frémont már-már elbocsátotta testőrségét, amikor a springfieldi esemény egy csapásra megváltoztatta a közhangulatot. A rajtaütés a Missouri állambeli Springfield erődíjében zajlott, ahol a déli hadsereg 2000 katonája állomásozott. A testőrség félve a feloszlástól, valamilyen jelentős hadirettel akarta bizonyítani létjogosultságát, s erdei lezállásából meglepetésszerű rohammal szétkergette a délieket és elfoglalta Springfieldet. A kis csapatnak egyébként volt még egy magyar tagja, Majthényi Tivadár hadnagy személyében.

Mint már említettem, az esemény nem számított a polgárháború legfontosabb győzelmei közé, de dicőseget szerzett Frémont testőrinek, valamint Amerikában a magyaroknak. Itt ismerték meg az amerikaiak, milyen is egy igazi huszárhoam, amely képes százhatvan emberrel elkergetni 2000-ot. A roham nem tartott sokáig, de ez a két óra elég volt arra, hogy Zágonyi és katonái bevonuljanak az amerikai történelembe és halálövlágásuk képe felkerüljön a washingtoni Capitolium kupolacsarnokába. A győztes csata után Zágonyit ezredessé nevezték ki.

Nem sokkal a kinevezés után a testőrcsapatot mégis feloszlatta az északiak hadvezetése. Zágonyi Károly pedig, meg sem várva a háború végét, az északiak nagy győzelmeinek időszakában, 1863 elején, közelebből még nem ismert okok miatt, nyugdíjaztatta magát. Először visszatért szabóságába, majd a békekötés után, 1867-ben egy szerencsésnek látszó vasúti vállalkozásba fektette a pénzét. Az volt a célja, hogy az így szerzett pénzen hazatérése után birtokot vásárol Nagyszőlősen. A vállalkozás azonban megbukott, így terve kudarcba fulladt. Idegenben halt meg az 1870-es években. Halálának pontos idejét és körülményeit még nem tárta fel a kutatás.

Merényi Gábor

HÍREK

Ahol semcuk egy napig él az újság. A bodajki helytörténeti szakkör gyűteménye számos anyagból nagyon jelenős a „Bodajk sajtószemmel” című összeállítás. Albumokban időrendi sorrendben kerül feldolgozásra minden Bodajkra vonatkozó újsághír, cikk és közlemény, amely valaha is megjelent. A feldolgozás az 1920-as évektől napjainkig teljes, de szándékunk, hogy az 1800-as évekig visszamenőleg elvégezzük a gyűjtést. A kutatás alapjául szolgálnak előszörban a megyei újságok, de az országos lapokban megjelent anyagot is felkutatjuk. A megyében fellelhető anyagot már feldolgoztuk, jelenleg az Országos Széchényi Könyvtárban végezzük a kutatást és a gyűjtést. Az anyagot fotókópiákban vagy fénymásolatokban kapjuk meg és így kerül az albumokba elhelyezésre.

Rendkívül érdekes történeti anyag jut el így az érdeklődőkhez, mivel az újság általában olyanról ír, ami az átlagosnál többet, eseményt jelent a település életében és kiemelkedik a hétköznapiakból. Ez így évtizedekre visszamenőleg feldolgozva egymagában is fontos helytörténeti adalék. Segítségükkel figyeltemmel kiérthetők településünk gazdasági, politikai és társadalmi eseményei, változásai. A sajtónyomgy kutatásában és gyűjtésében *Németh Béla* szakköri tagunk végez kiemelkedő fáradságtalan munkát.

A községi könyvtárban elhelyezett 16 kötet nagyalakú helytörténeti album bárki számára elérhető. Ezzel a feldolgozott sajtónyomgyval elérjük, hogy nemcsak egy napig él az újság. (Feltételezve)